

POKOJ VÁM!

MĚSÍČNÍK
UNIČOVSKÉ
FARNOSTI

Březen 2006
Číslo 3
Ročník 2

Velikonoce - svátky Lásky

Svatý Jan to vyjařuje
nejlépe těmito slovy:

„Neboť Bůh tak
miloval svět, že dal
svého jediného syna,
aby žádný, kdo v něho
věří, nezahynul, ale
měl život věčný.“

Ježíš zemřel nejpou-
tupnější smrtí na kříži
za každého z nás a
to jenom proto, že nás
má rád.

V současné době
těžko chápeme tento
čin, ale kříž je jasným
dokladem, že tomu tak
je. Uctívejme a važme
si kříže jako symbolu
utrpení, ale i nesmírné
lásky.

Na svátky veliko-
noční se připravujeme
dobou postní. Čtyřicet
dnů je dost dlouhá
doba k zamyšlení nad
životem, nad svými
skutky, nad vztahem
k bližnímu. Naše svě-
domí nás dobře po-
vede k rozlišení dobra
a zla. A tak se pečlivě
všichni připravme,
abychom svátky pro-
žili pod křížem, ale
v opravdové radosti
a lásce.

-E.Zatloukalová-

Slovo života na březen

„Kdo jedná podle pravdy, jde
ke světlu.“ (Jan 3, 21)

„Jednat“ podle pravdy? Prav-
du poznáváme, sdělujeme ji...
Pro Ježíše je pravda spojená
s jednáním. Ježíš jde vždy dál
a tím nás stále překvapuje.

Překvapený byl i rabín a člen
velerady Nikodém. Přišel za
Ježíšem, aby se ho zeptal,
jak může člověk vstoupit do
Božího království. Dostal od-
pověď, že se má znovu naro-
dit, to znamená přijmout nový
život, který přinesl Ježíš, a být
vnitřně proměněn tak, že se
stane synem Božím a vstoupí
do Božího světa. Spása je
darem shůry nikoli výsledkem
lidského snažení.

Nikodém přišel za Ježíšem
v noci pod rouškou tmy a od-
chází plný světla.

„Kdo jedná podle pravdy, jde
ke světlu.“

Toto Slovo života je výzvou,
abychom jednali v souladu
s pravdou a ve shodě s evan-
geliem. Žádá od nás, aby-
chom byli lidmi, kteří uvádějí
Slovo Boží do života a ne-
jsou jen jeho posluchači.(1)
Jak tvrdí jeden z církevních
Otců, biskup Hilarius z Poitiers,
„ve slovech Božích není
nic, co by se nemělo plnit,
a všechna obsahují požá-
davek, aby byla uváděna do
života. Boží slova představují
Boží vůli.“(2)

Víra a morální chování jsou
těsně spojeny.

Jestliže se u Ježíše světlo,
život a konající láska navzá-
jem kryjí, jak to jasně vyplývá
z jeho působivého rozhovoru
s Nikodémem, nemůže tomu
být jinak ani u těch, kdo Ježí-
še přijímají a v něm se stávají

Božími dětmi. „Kdo poslouchá
Pána a jeho prostřed-
nictvím následuje Písmo“
- píše Klement Alexandrijský,
další církevní Otec - „je plně
proměněn k Mistrovu obrazu
a spěje k tomu, aby žil jako
Bůh v těle.“(3)

Stejná důslednost se vyžaduje
i od toho, kdo nevyznává
náboženskou víru. Hluboké
jistoty jeho svědomí by měly
být proměňovány v činy.

„Kdo jedná podle pravdy, jde
ke světlu.“

Plodem života podle pravdy
je to, že přijdeme ke světlu,
že „přijmeme“ Krista. Ježíš
to slíbil: „Kdo mne miluje ...
tomu se dám poznat.“(4) On
je „pravé světlo“(5).

Plodem jednání podle pravdy
je také svědectví, které vydá-
váme navenek ve společnos-
ti, do níž jsme začleněni. I to
řekl Ježíš, když nás vyzval,
aby naše světlo „svítilo lidem,
aby viděli vaše dobré skutky
a velebili vašeho Otce na ne-
besích.“(6)

Důslednost v životě je vý-
mluvnější než všechny řeči.
Důslednost vyžadují děti
od svých rodičů; chtějí, aby
byli mezi sebou sjednoceni
a rozhodnutí upevňovat sou-
lad v rodině. Občané očeká-
vají důslednost od politiků,
které zvolili; chtějí, aby byli
věrní předloženému progra-
mu, aby pečovali o obecné
dobro, aby poctivě spravovali
finanční zdroje. Studenti vy-
žadují důslednost od učitelů
v jejich vzdělávací a výchovné
práci. Čestnost, průhlednost
a odbornost se vyžaduje od
obchodníků, dělníků i odbor-
níků...

Společnost se vytváří také
svědectvím o souladu mezi
ideály a každodenními kon-

krétními volbami.

„Kdo jedná podle pravdy, jde
ke světlu.“

Je to zkušenost takových lidí
jako Nelson Mandela, který
dokázal zůstat věrný svému
boji za rovnoprávnost, což
zaplatil dlouhými temnými
roky ve vězení, a pak se ocitl
v centru dění jako vůdce své
země. Anebo Martin Luther
King, který svou důslednost
zaplatil životem.

Je to zkušenost také mnoha
neznámých mužů a žen, je-
jichž volby nejsou o nic méně
autentické. Tak tomu bylo
např. i u jednoho podnikatele,
od něhož žádali úplatek za
nové objednávky. Ani on se
nevzdalil od svých principů.
Bylo to tvrdé rozhodování,
protože riskoval, že přijde
o velkou část svého obra-
tu. A skutečně, jeden velký
obchod, který prodával jeho
výrobky, stáhl své objednáv-
ky a tak ho dostal na pokraj
úpadku. Po několika měsí-
cích byl však tento obchod
nucen změnit své rozhodnutí,
protože si zákazníci začali
stěžovat, že v regálech nena-
cházejí výrobky od jeho firmy.
Důslednost jeho života se mu
vyplatila.

Chiara Lubichová

1. Srov. Jak 1, 22; 2. Tract. in
Psalmum, 13, 1: PL 9, 295;
3. Klement Alexandrijský,
Stromatum, VII, 16, in PG 9,
539C; 4. Jan 14, 21; 5. Srov.
Jan 1, 8-13; 6. Mt 5, 14-16.

Slovo života naleznete také
na internetu: www.focolare.cz

Děkanátní setkání

Dne 19. února proběhlo ve Šternberku děkanátní setkání pastoračních a ekonomických rad s Otcem arcibiskupem Janem Graubnerem. Ze všech čtyřia dvaceti farností, které náleží do šternberského děkanátu, se jich rozhodlo prezentovat svoji činnost za uplynulý rok sesterským farnostem celkem jedenáct. Smyslem bylo podělit se o své zkušenosti s ostatními a inspirovat se vzájemně k novým aktivitám.

Hezkou atmosféru nenarušil ani opakovaný výpadek elektrického proudu způsobený mocnou oblevou ani skutečnost, že na zaparkovaný automobil VW Passat šternberského otce Josefa Červenky se ze střechy svalila lavina tajícího sněhu, rozbila mu čelní sklo a poškodila přední kapotu.

Setkání začalo v chrámu Zvěstování Páně adorací se svátostným požehnaním Otce arcibiskupa.

Vlastní prezentaci zahájila **šternberská farnost** promítáním nepřeborného pásma snímků zachycující bohatou činnost v uplynulém roce. Protože je naprosto nemožné zmínit všechny zajímavé informace, které jednotlivé farnosti sdělovaly, omezím se jen na ty, které nějakým způsobem vyční-

Pásma sestávalo z informací o novém farním časopise (J. Hájek), přiblížilo znovuobnovenou Mariánskou pouť (J. Šenková) a široký rozsah aktivit farního sboru (J. Kocůrek). **Farnost**

znamená - jak nám bylo prozrazeno - medailónek s vyobrazením světce. **Farnost Skrbeň** organizuje úspěšné humanitární sbírky a sbírky šatstva. **Litovelská farnost** provozuje mateř-

Nová Hradečná byla zastoupena paní Polákovou, jejíž velmi nenucené a hanáčtinou pronesené vystoupení s vtipně podanou prosbou, aby se v tamní farnosti stále nestřídali noví faráři a konečně tam zůstal aspoň na deset let ten stávající, bylo určité pro

ské centrum Rybička, které je určeno pro maminky na mateřské dovolené. V době předvánočních příprav farnost pořádá výlety pro tatínky s dětmi. Tatínci si alespoň trochu užijí konečně svých ratolestí a maminky mají volnější ruce na úklid a pečení. **Farníci z Libiny** se jeli podívat do Brodku u Přerova do proslavené zvonářské dílny rodiny Ditrichových. Bratři kapucíni z **farnosti Újezd u Uničova** se hodně zaměřují na děti a mládež, pro které pořádají různé tematicky zaměřené a sportovní akce. Ve **farnosti Náklo** loni napekli 300 sáčků perníčků, které pak na sv. Mikuláše roznášeli po celé vesnici, což je svým způsobem neokoukané provádění evangelizace. Začali také pořádat bohoslužby v kapličkách na návších vesnic, které k farnosti přísluší. **Farnost Šumvald** se pustila do oprav Božích muk a podobných architektonických církevních památek.

valy. Zde byl zmíněn například farní maškarní ples a misie formou evangelizace přímo ve městě. **Bohuňovická farnost** vydává vlastní farní kalendář, pořádá pouť na sv. Hostýn a u příležitosti příslušných svátků slouží postupně bohoslužby za matky, za muže, za děti a na svátek Sv. rodiny rovněž za rodiny. **Uničovská farnost** předvedla pěkné pásmo sestavené J. Kocůrkem.

všechny osvěžujícím zpestřením. Také jsme se dozvěděli, že v Lipince sloužili ve zdejší kapli na sv. Václava mši svatou snad poprvé po padesáti letech. Prezentace **Hnojic** a **Žerotína** byla částečně veršovaná. Farnost se stará o adoptivního chlapce v Indii a vede pestrý farní život, do kterého se řadí i činnost zdejšího folklórního souboru, jehož název Hagnózek prý po hanácky

Hezké setkání, na které zavítalo snad kolem 100 farníků, skončilo po čtyřech hodinách malým pohoštěním a vzájemnými neformálními rozhovory všech zúčastněných.

Milí farníci, jak je vidět, nápadů je dost! Teď je jen na nás, abychom si vymodlili více těch, kteří by byli schopni a ochotni se těmto farním aktivitám ve službě ostatním věnovat a obětovat jim svůj čas a potřebné úsilí. Obohatí to nás všechny. Proste, a bude vám dáno...
-jihá-

Svatí na vitrážích našeho kostela X. část

Svatý Vincenc je v našem kostele vyobrazen vedle sv. Filomény na druhém okně nalevo od vchodu.

Protože například Isidor Vondruška vyjmenovává ve svém pětisvazkovém slovníku celkem devatenáct svatých Vincenců, nabízí se otázka, který z nich je vlastně ten „náš“.

Podívejme se proto na jeho vzhled. Šat, přilba i meč nám jednoznačně představují vojáka. Protože odkaz na vojenské řemeslo je ze všech Vincenců zmíněn pouze u sv. Vincence Lerinského, doufejme, že se nemýlíme, když právě jeho budeme považovat za světce zobrazeného na naší vitráži.

Tento vyznavač se narodil v 5. století na území dnešní severní Francie nebo snad v Belgii. Doplňuji pro informaci, že jako vyznavače označujeme ty světce, kteří neodešli z tohoto světa mučednickou smrtí, nýbrž prokázali svým způsobem života a vyznáváním křesťanské víry podobně mocné svědectví o Kristu, jaké přinesli mučedníci svou smrtí.

Sv. Vincenc Lerinský byl člověkem vzdělaným, který prožil své mládí v prudkých vášních a bojích, jelikož se věnoval stavu vojenskému. Později zakotvil pevně ve víře a vzdal se

světských marností a pýchy. Usadil se v klášteře na ostrově Lérins u francouzského pobřeží, kde prožil zbytek svého života. Zemřel r. 450. Svátek slaví 24. května.

Za jeho života církev bojovala proti dvojímu bludnému učení: nestorianismu a pelagianismu. Konstantinopolský patriarcha Nestorius upíral Marii titul „Bohorodička“, protože prý Panna Maria porodila pouze člověka Krista. Britský mnich Pelagius přeceňoval v křesťanském životě sílu lidské vůle a opomíjel působení Boží milosti. Probíhajícího věroučného boje se účastnil i Vincenc, který pod jménem Peregrin sepsal r. 434 knihu *Commontorium*. Tato kniha vysvětluje katolickou nauku. Zmiňuje např. jakožto prameny víry jak Písmo svaté, tak i Tradici neboli ústní podání, identifikuje známky bludařství a uvádí postupy, jak rozhodovat při odchýlných míněních. Kniha se stala později pokladem moudrosti a důvtipu i účinným nástrojem k rozpoznávání bludů od pravé víry pro mnohé křesťany pozdějších generací.

-jihá-

KURZ PRO PASTORAČNÍ POMOČNÍKY

Byl zahájen v sobotu 18. února mší svatou v kapli kostela. Výuka započala již první sobotu na faře a dále bude probíhat od 8.00 do 12.00 hod. v termínech do prázdnin: 25.2., 11.3., 18.3., 1.4., 22.4., 29.4., 13.5., 27.5. Po prázdninách bude pokračovat v září 2006. Kurz je určen pro dobrovolné zájemce o prohloubení křesťanské věrouky z děkanátu Šternberk a to zejména v těchto okruzích: věrouka, morálka, liturgika, biblistika, církevní dějiny, duchovní život. Celkem se sešlo zatím 18 zájemců z Uničova, Šternberka, Mladče, Skrbeně, Bohuňovic, Litovle, Hnojic. Kurs bude zakončen závěrečnou zkouškou a absolventům bude předáno osvědčení.

-jako-

Hromniční pout' matek

Do Šternberka jezdím s radostí a s nadšením. Vždy si ráda udělám čas. Čeká mě tam s určitostí něco, co mě vede dál. A někdo, kdo mi ukáže novou cestu. Zažívám zde s ostatními, a mnohdy nejen místními farníky, překrásné chvíle. Ostatně potvrdily by vám to i mé děti, kdybyste se jich na to zeptali. Přijíždím potom domů naplněna další silou, která nám všem pomáhá jít dál, snad i lépe.

Letos jsem se rozhodla účastnit se „Hromniční poutě matek“, kterou oznamoval pan děkan, a následně i nástěnka, kterou přiznám se, až tak pravidelně nesleduji. Ještě, že mě oslovil. Uvědomila jsem si, že bych ve Šternberku jako matka neměla chybět. Jde mi přece také o to, abych své děti vedla co nejlépe tak, aby i ony byly nejen svým kamarádům vzorem, ale aby později i své děti naučily dělat správné kroky ve víře.

„Milý Pane, chceme spojit své modlitby se všemi matkami v prosbách za své děti. Promarnily jsme příliš mnoho času starostmi a pokusy, uspořádat věci vlastními silami. Ale teď, Pane, spoly se všemi ostatními matkami, chválíme Tě a děkujeme za novou naději, kterou nám dáváš, když se budeme modlit za své děti.“

Takovouto krásnou modlitbou zahájil P. J. Červenka, dne 4. února, ojedinelou oslavu mateřství. Z Uničova do Šternberka jsem neodjížděla sama. Byly jsme tentokrát čtyři. Celé shromáždění, v počtu asi 400 lidí, bylo složeno z matek z širokého okolí Brna, Vysočiny i ze Zlínska a samozřejmě, také z místních farností. Některé ženy byly doprovázeny svými muži i dětmi. Mrzelo mě v tu chvíli, že mé děti nemohly být se mnou. Přála bych si, aby příště mohly jet také.

Chrám Zvěstování Páně byl k prasknutí naplněn láskou, chutí a úsilím pokračovat modlitbou v rodinách i ve farnostech. Nikomu se odtud příliš nechtělo odcházet. Po obědě jsme pokračovali duchovním programem s koordinátorkami hnutí „Modlitby matek“ v prostorách budovy Lesnického učiliště.

Těším se opět do Šternberka. Snad Bůh dá, že se najde i v naší farnosti víc matek, které přijdou, aby společně s ostatními oslavily své mateřství, modlily se za ženy, kterým Pán doposud tuto milost nedal a udělaly radost nejen sobě, ale také Panně Marii, naší Matce. Velmi bych si přála, aby byl šternberský chrám zaplněn příští rok, v den pouti Modliteb matek, opět až do posledního místečka.

-jiše-

NOE Křesťanská televize ? Křesťanská televize !

Milí přátelé, srdečně vás zdravíme z ostravského studia Telepace.

Obracíme se k vám, protože jsme od vás před několika měsíci obdrželi podepsané podpisové archy k anketě průzkumu zájmu o křesťanskou televizi.

Velmi nás to potěšilo a děkujeme vám za pomoc. Přišlo celkem 60 000 podpisů, z tohoncekých 48 000 lidí přislíbilo připravovanému projektu finanční pomoc.

Přesně 10. 4. 2006, v pondělí po Květné neděli rozjedeme, dá-li Bůh, vysílání televize NOE. Jsem rád, že za námi stojí mnoho přátel, kteří vydatně pomáhají nejen modlitbou. Velmi si vážím spolupráce s otcem Martinem Holíkem i s ostatními zaměstnanci Radia Proglas. Nabízejí projektu TV NOE své těžce získané zkušenosti, jak s financováním, tak i s vytvářením programu.

Drazí přátelé, chci poděkovat za vaši přízeň v minulosti. Již jsme několikrát pocítili Vaši štědrost a jsme za ni nesmírně vděční. Nyní je celé naše jednatelství snaženo na jisté křižovatce a potřebujeme vydatnou pomoc. Jak?

1. *Modlitbou* - v celém projektu jsme zcela závislí na Boží Prozřetelnosti a dobrotě našich přátel. Moc prosím za nás za všechny především o modlitbu za zdar tohoto díla. Jste často chudí a nemohu očekávat velkou finanční podporu, ale vím, že vaše síla je právě v sepnutých rukou.

2. *Finančními prostředky* - ty dvě až tři korunky za jednu domácnost denně vytvoří slušný základ pro samotné spuštění i provoz Tv NOE. Potřebujeme je co nejdříve.

3. *Propagací* - velmi důležitý prvek celého projektu je samotná reklama diváků, kteří o naší televizi řeknou svým blízkým a známým.

4. *Pomoc s anketou*, která nám pomůže se zorientovat a zacílit samotnou tvorbu pořadů

Chceme být služebníky všech dobrých lidí, kteří s Bohem žijí i těch, kteří Boha hledají. Věřím, že s Boží pomocí se nám podaří nejen odstartovat, ale i postupně vyrůst, kvalitně a užitečně vysílat. *P.Leoš Ryška SDB*

TV NOE:

Od 10.dubna 2006 šíří pohodu, pokoj, lásku a odvahu. Je alternativou a doplňkem k současným televizním programům. Inspiruje vzdělává, informuje a baví, nabízí možnost pro duchovní růst. NOE je název televizního programu pro rodinu, která přijímá život aktivně v jeho celistvosti. Je taková televize, před kterou nemusíte mít obavy posadit své děti. Není pro život jaký je, ale pro život jaký může být, když o to budou lidé stát a usilovat.

Hlavním zaměřením bude důraz na šíření pozitivních hodnot: na všeobecnou snášenlivost mezi lidmi, na rozšiřování duchovního i kulturního obzoru. Televize NOE bude názorově a nábožensky snášenlivá, apolitická, bude pomocníkem

a prostředníkem pro všechny, kteří potřebují jakoukoliv radu, pomoc či ochranu.

Profil vysílání lze charakterizovat jako televizi s etickým rozměrem určenou pro celou rodinu. Vysílání bude optimistické a bude stavět na tradičních křesťanských hodnotách. Svými pořady nabídne divákům duchovní hloubku a zdravý životní styl s cílevědomým omezením zobrazování násilí a nemravností. Vysílání bude tedy výrazně odlišné od vysílání jiných stanic.

Cílem vysílání je oslovit široké spektrum diváků všech generací a všech sociálních skupin od „střední vrstvy“ přes sociálně slabé nebo handicapované občany až po národnostní menšiny. Nezanedbatelný prostor budou dostávat rovněž neziskové organizace a také orgány samospráv a státní správy. Divák tak získá informace a celkový objektivní přehled. Využitím nových technologií bude dán prostor pro větší vzájemnou komunikaci s divákem.

Kulturní poloha vysílání

Budeme usilovat o celkový kulturní a estetický zážitek pro našeho diváka. Nermalou pozornost budeme věnovat tématům souvisejícím se vzděláváním. Využijeme možnosti pořizovat a zároveň vysílat vlastní nahrávky i živá vystoupení koncertních a divadelních představení. Zaměříme se rovněž na doplňování znalostí české i světové historie, na jazykovou vybavenost, popularizaci poznatků z vědy, medicíny a dalších odvětví.

-převzato ze stránek telepace-

Zamyšlení nad modlitbou

FEJETON

„Modlitba je nejvyšším výkonem, jakého je lidský duch schopen.....“

„Modlitba je Jákobův žebřík, po němž lidský duch stoupá k Bohu a po němž sestupuje Boží milost na člověka....“

Možná se některým z vás zdají tato dvě přirovnání důvěrně známá. Jak by také ne. Slýcháváme je v promluvách kněze, mohli jste si je také sami přečíst třeba v knize Edity Steinové „Cesty k vnitřnímu ztišení“. Je však také možné, že ač se k vám donesla, nijak zvlášť vás nezaujala. Nebo naopak zakoušíte plnými doušky tuto svatou pravdu, jak se říká lidově.

Pomodlíme se několik Otčenášů a Zdravasů během dne a jsme se svým „výkonem“ zcela spokojeni. Pomyslíme si, jak jsou „Ti nahoře“ blažení, když se nám sypou z úst jeden za druhým, stejně jako kouzelníkovy karty z rukávů, nebo holubičky

z klobouku. A pak se může stát něco, co nás zaskočí.

Vy náhle cítíte, že o vaše modlitby nikdo nestojí. Nebeská brána je zavřená, Jákobův žebřík nesahá výš, než vaše hlava a srdce se zdá být prázdné natolik, nakolik bylo přeplněné.

Jednou jsem tak spěchala na nedělní mši svatou. Měla jsem v sobě dokonalý pocit prázdnoty. Byla jsem jedno velké NIC. NIC, co kdysi toužilo dát světu celé srdce. Teď jsem si připadala, jako vyprahlá země, která očekává smilování Boží, stejně jako jednu, jedinou kapku. Protože když spadne na zem první, může spadnout druhá, třetí..... A jak tak dělám krok za krokem a padá kapka za kapkou z toho velkého NIC, upadne muž, který jakoby mi přicházel vstříc, drobný peníz. Zastavuje se, shýbá se pro něj, pozvedne hlavu, milosrdněma očima na mě pohlédne a velmi sladce řekne: „Dobrý den“.

Odpovídám: „Dobrý den“ a cítím, že se ve mně probudil život. Spatřila jsem Ježíše v tom nejubožejším, kterého v našem městě můžete potkat.

Teď už vím a cítím, že i kdybych se měla modlit za tohoto jednoho bezdomovce, můj život a moje modlitba mají smysl. A pak mne napadlo, že je kolem nás spousta dalších lidí, co nemusí sbírat drobné, když jim upadnou, ale kde je domov jejich Otce a kam patří jejich duše, o tom neví třeba zhola nic. Ale za tyto duše se my přece také rádi modlíme, abychom se s nimi setkávali vždy a všude, jak to chce náš Pán a Bůh. Ještě, že vás máme. *-jíše-*

měť světily palmové listy, u nás převzaly tuto funkci větvičky „kočičky“. Se svěcenými kočičkami se prováděly rozmanité praktiky, hraničící z hlediska církve až s pověrou. Posvěcené kočičky se zastrkovaly za domácí kříž ve světnici, za svaté obrázky nad stolem, staré se pálily. Na Písecku ovíjeli pruty jívý kolem dlouhé tyče zvané „beran“, jejíž výška dosahovala někdy několika metrů. Bylo věcí prestiže mít nejvyšší ve vsi. Kočičky se také zapichovaly na okraj pole k ochraně úrody, dávaly se do sklepa, aby chránily „před jedovatina-

mi“, někde lidé dokonce jednu až tři posvěcené kočičky polykali na ochranu před bolestmi krku a zimnicí. Také se jimi vytíraly oči, aby nebolely. Lidé v ten den na sebe oblékali nejlepší či nové šaty, každý se snažil mít alespoň jeden kus oděvu nový. V některých vsích vymetali ze stavení zelenými ratolestmi neřest. Nesmělo se péct, aby se nezapekl květ, protože potom by se neurodilo ovoce.

-jiko-
(pokračování příště)

HUDEBNÍ RUBRIKA

GREGORIÁNSKÝ CHORÁL II.

Od 13. století, v našich zemích však spíše až od 14. století, začala chorálu konkurovat vícehlasá hudba, které se později dostalo názvu hudba figurální. V té době se vývoj chorálu zcela zastavil. Pod vlivem vícehlasé hudby, ve které měly jednotlivé noty přesně stanovenou délku, se ztrácel smysl pro volný rytmus a jednotlivé tóny chorálu byly zpívány jako stejně dlouhé. Proto se mu začalo říkat *canus planus* (rovný zpěv).

Ani melodicky přesně zapisovaný chorál pozdního středověku nebyl zcela jednotný, neboť jednotlivé zeměpisné oblasti, jednotlivá biskupství a jednotlivé duchovní řády si podržovaly některé odchylky a zvláštnosti podobně jako liturgie. Samostatnou větev v vlastní liturgickou tradici tvoří v milánské diecézi dodnes existující tzv. ambrosiánský chorál. Tzv. germánský dialekt chorálu s variantami typickými pro germánské prostředí se donedávna udržoval v Kiedrichu u Mohuče. Zásahy do chorálu souvisely často s různými reformami liturgie. Pro Čechy je významné sjednocení liturgie a liturgického zpěvu, které provedl roku 1350 pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic a které vyvrcholilo roku 1363 pořízením monumentálních chorálních kodexů pro svatovítskou kapitolu. Po jeho vzoru provedl obdobnou reformu roku 1376 na Moravě biskup Jan ze Středy.

Důležitou roli ve sjednocení chorálu sehráli ve 13. až 15. století františkáni, tehdy nazývaní minorité. Františkáni totiž převzali ritus a chorál papežského dvora a jejich opisovačské dílny jej šířily všude, kam sahala jejich působnost. Tímto způsobem františkáni podstatně přispěli k unifikaci chorálu podle římského vzoru v celé církvi.

Za husitských válek bylo mnoho chorálních knih zničeno nebo vyvezeno za hranice. Přesto byly pořizovány nové knihy, jakmile to

bylo možné. Čechy, a z velké části i Morava, se v druhé polovině 15. století hlásily k utrakvistu a v 16. století začalo u nás přibývat českých bratří a luteránů. I v té době však byly chorální melodie východiskem pro nově vznikající zpěvy těchto reformačních církví. Někteří badatelé proto spatřují v duchovní písni v národním jazyku na melodie odvozené nebo ovlivněné chorálem poslední fázi vývoje chorálu. Za zmínku stojí pokus husitů zpívat chorál na české texty. Samozřejmě při tom docházelo k zjednodušování a úpravě původních chorálních ná-
pěvů.

Tridentský koncil, který vyvedl církve z krize trvající téměř 250 let a dal jí znovu jednotu, se rozhodl vydat tiskem závazné znění graduálu. Výsledkem práce byla edice nazvaná podle tiskárny medicéjská (*Editio Medicaea*), která vyšla roku 1614. Medicéjské edici se často vytýká, že na několik století konzervovala chorál ve stadiu jeho největšího úpadku.

I když byl chorál po Tridentském koncilu vyhlášen za oficiální druh katolické chrámové hudby, musel v 17. století soupeřit s figurální barokní hudbou, která se začala těšit velké přízni nejen světských, ale i církevních hodnostářů. Pouze některé duchovní řády dlouho odolávaly pokušení pěstovat figurální hudbu. Trvale odmítali vícehlas františkáni přes to, že patřili k prvním propagátorům tzv. nového stylu v chrámové hudbě. Přes zákazy představených se v některých jejich provinciích v 18. století (např. na Slovensku skladatelé Pantaleon Roškovský a Juraj Zrunek) setkáváme s rozvinutou figurální hudbou. Jezuité se smířili s figurální hudbou již v 16. století, protože poznali, že přiláká do jejich kostelů více návštěvníků. I premonstráti se figurální hudbě dlouho bránili (např. na Hradisku u Olomouce až do devadesátých let 17. století). Chorál zůstával vyhrazen spíše pro liturgii všedních dnů, pro adventní a postní dobu, pro zpěvy kněze a odpovědi k nim, pro zpěvy

při hodinkách. O nedělích a svátcích však byla dávána přednost nejen figurálnímu ordinariu. Také slavné nešpory bývaly zpívány figurálně celé nebo alespoň Magnificat.

Za těchto okolností chorál zcela ustrnul a jeho interpretace nesmírně upadla. V souvislosti se snahami o obrodu chrámové hudby v první polovině 19. století se obrátila pozornost i k chorálu. Jeden z prvních reformátorů Kaspar Ett (1788-1847) se v dobré vůli pokusil chorál ještě více zjednodušit. Ještě přední představitel reformy církevní hudby v Německu 19. století Franz Xaver Haberl vydal v letech 1871-1881 v Řezně (*Editio Ratisbonensis*) znovu medicéjské vydání, neboť se mylně domníval, že jeho redaktorem byl sám Palestrina.

Řezenská edice byla vzorem i pro zakladatele našeho cyrilismu. Ale již v této době pracovali benediktinští mniši v Solesmes v severní Francii na odkrytí původní podoby chorálu. Nejdříve začali vydávat *facsimile* starých neumových kodexů, v nichž právem spatřovali základní východisko. Na základě studia starých chorálů z 10. a 11. století postupně připravovali revizi všech chorálních melodií. Výsledkem jejich práce bylo vatikánské vydání římského graduálu (*Editio Vaticana*). Začalo vycházet roku 1905 a papež Pius X. je prohlásil za závazné pro celou církev. U nás se stal před první světovou válkou centrem obrody chorálu na základě jeho vatikánské edice benediktinský klášter v Praze v Emauzích.

Od poloviny 19. století se výzkum chorálu stal velkou muzikologickou disciplinou, ve které se vytvořilo několik soupeřících škol, ale vedoucí postavení mezi nimi si udrželi benediktini. Ústředním problémem byla otázka interpretace chorálu z hlediska délky jednotlivých tónů a rytmu.

Gregoriánskému chorálu náleží v liturgii první místo v řadě ostatních druhů hudby. Podle vůle 2. vatikánského koncilu má gregoriánský chorál v liturgické hudbě stále první místo.

-jako-

POPELEČNÍ STŘEDA (či také lidově Škaredou, Černou, Bláznivou, Adamovým dnem) středou začínalo již od 7. století dodržované 40denní období půstu. Lidé se sešli v kostele na tiché mši. Od Popeleční středy byl obraz na hlavním oltáři až do Gloria na Bílou sobotu zakryt fialovým plátnem. V některých krajích nazývali toto plátno Hungertuch, což znamená v němčině hladové sukno, protože symbolizovalo půst. Mnozí věřící se přizpůsobovali postu i oděvem; ženy odkládaly pestré šátky, a nosily tmavé oděvy. O popeleční středě kněz značil již od 11. stol. čelo svěceným popelem. To ovšem nebránilo mužům, aby se po cestě z kostela nestavili v hospodě na skleničku „spláchnout popelec“. V okolí Hradce Králové muži věřili, že napití kořalky je bude v létě chránit před štípáním much a komárů. Lidová víra tvrdila, že požehnaný popel přináší poli úrodu.

„Na den Popelce jest divné, co se na mnohých místech děje; panny kterékoli celý rok do tance chodily, od mláďencův bývají tu shromážděny a k pluhu místo koní zapraženy jsouce, s pišťákem (pištcem), který na tom pluhu pískajíc sedí do řeky nebo do jezera taženy bývají.“

POSTÍ DOBA. Období čtyřicetidenního půstu, trvající od Popeleční středy do Božího hodu velikonočního. Z hlediska lidové víry mají význam především obyčeje konané o postních nedělích. Podle toho, na který den připadaly Velikonoce, mohla být I. postní neděle ve dnech od 8. února do 14. března, šestá od 15. března do 18. dubna.

1. NEDĚLE POSTNÍ (Invocabit). V českém prostředí nazývaná černá, pravděpodobně proto, že během postu odkládaly zvláště ženy pestré oděvní součástky a halily se do černých šátků, plen a fěrtochů. Jiné označení je neděle pučálka podle pokrmu z namočeného a usmaženého hrachu. Dokonce se i maškara nazývala pučálka, pučálník. - Méně často se objevuje označení „liščí neděle“. V polovině 19. století píše Václav Krolmus: „*První neděle postní na Hořovicku, v Berounsku, na Křivoklátsku, v Rakovnicku aj. lidé slovo o „neděli liščí“ a za onou příčinou na těchto místech hospodyně pekou jednou v roce na první neděle postní preclíky, těsto z pšeničné mouky pozůstávající, jež se natvrdo utluče, z něho preclíky udělají a když zkynou, v kotli se uvaří, napotom se mákem a soli posypou a posleze v peci nebo troubě se dopíct nechají“.* To vše matky činí v noci, aby děti nevěděly. Na to každá matka kolik dětí má, tolik proutků vrbových sobě zaopatří a na každý proutek několik preclíků navlékne a na stromy do zahrady zavěsí a před východem slunce své děti vzbudí, vypravujíc jim: „*Milé děti, běžela tudy liška a nechala vám zde (nebo ztratila) preclíky v zahradě na stromě.*“

2. NEDĚLE POSTNÍ (Reminiscere). V lidovém prostředí zvaná pražná podle postního jídla pražma. Pražmo je staroslovanský pokrm, který se zhotovoval pražením nedozrálého obilí. Dokladem o oblíbě tohoto jídla jsou četné archeologické nálezy velkých pražnic.

3. NEDĚLE POSTNÍ (Oculi). V češích zvaná kýchavná podle pověry, že kolikrát kdo tuto neděle kýchne, tolik roků bude ještě živ; jinde, že za tolik let umře. V okolí Nového Bydžova se tradovalo, že kdo toho dne kýchne třikrát, bude celý rok zdrav. Dříve existoval druh středověkého moru, jehož onemocnění se projevovalo kýcháním. V 16. století se psalo: „*Jakž kdo kejchl, hned náhle umřeti musil. Lidé obávajíce se, aby z toho odkejchnutí neumřeli, vinšovali sobě ta slova prý - Pomáhej Pán Bůh anebo Pozdrav tě Pán Bůh.“*

4. NEDĚLE POSTNÍ (Laetare). V náboženství, stejně jako v tradičním zvykosloví, měla zvláštní postavení, neboť toho dne bylo možno uvolnit postní kázeň. Výrazem byla

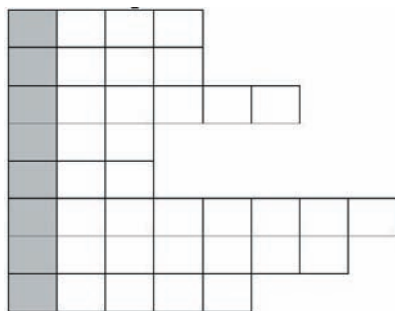
i krátkodobá změna barvy rouch v kostele - dosavadní fialová byla nahrazena růžovou. - Od úlev povstal název družebná neděle (u starých Čechů také družbadlná, družbadlnice), někdy také růžová, růžebná nebo středopostí. Mládeži bylo povoleno sejít se na návsi a poveselit se. Název družebná se vykládá od družby, neboť právě o tuto neděle choďoval družba se ženichem navštívit dům, do něhož chtěli přijít o velikonoční pomlázku na námluvy. Z toho vznikl ve Slezsku zkomolený název tohoto dne - Droužkensontag. V okolí Nepomuku bylo zvykem podávat ženichovi pučátku; ženich ji musel jíst lžící, pokud uchopil nastrčenou vidličku, stal se terčem posměchu.

5. NEDĚLE POSTNÍ (Judica). Neděle smrtelná či smrtelná (někdy i černá) byla těsně před Velikonocemi; v kostelech se na oltářích zahalovaly kříže. Je to zřejmě tradice sahající až do starokřesťanských počátků života svaté církve. Ve 3. a 4. století kříže ještě nenesly postavu umírajícího Krista, byly však často zdobeny filigránem, drahými kameny, kamejemi a podobně. Aby výzdoba nerušila vážnost postní doby, zakrýval se již tehdy celý kříž. - O smrtelné neděle byl obecně ve slovanském světě rozšířen zvyk vynášení smrti (smrtholky, Morany, Mořeny, Mařeny), jež však nemělo s křesťanskou liturgií žádnou spojitost. Původ tohoto zvyku je třeba hledat již v pohanských dobách, kdy byl nejspíše spojen s koncem zimy a počátkem jara. Figurka smrtky se obvykle zhotovovala z hadrů a slámy, často měla bílou reznou košili, někdy velké korále z vyfouknutých vajíček, obličej pomalovaný barvou a zavěšené ozdoby. Smrtky bývaly nejen malé, ale také velikosti lidské postavy. Mládenci a dívky ji za zpěvu vynesli ze vsi a svrhli do potoka, někdy jen se skály, byla také místa, kde se zahrabávala do země. Často se potom všichni účastníci obřadu dali na kvapný útěk. Mnohde věřili, že kdo zůstane pozadu či zakopne a upadne, do roka zemře. - Na Moravě se zvyk vynášení smrti udržel déle než v Čechách. Lidé věřili, že z domácnosti, z níž by se nikdo vynášení neúčastnil, někdo do roka zemře. Vynášení smrti mělo různé mladší a upravené varianty. Zatímco původně šlo o magický obřad, během staletí se přesunoval do polohy zábavy a zvyku. V Provoďe u Nového Města nad Metují choďoval po obci jediný chudý chlapec, který si sám udělal figurku smrtky, zpíval a za to dostával od bohatších dárky. Na Příbramsku vynášely smrt děti, choďovaly dům od domu, ukazovaly ji hospodářům, vybíraly dárky a potom ji hodily z hráze do rybníka. - V některých krajích choďovala děvčata nebo děti místo smrtky s „lítem“ - malým stromkem (smrčkem) ozdobeným pentlemi, vyfouknutými bílými i barvenými vajíčky, obrázky apod. Obcházely ves, zpívaly či recitovaly říkadla o lítu, spojovaném s odchodem „smrti a nástupem jara.“

6. NEDĚLE POSTNÍ (Palmarum). Neděle květná (též květnice) je dnem, v němž se připomíná památka Kristova vjezdu do Jeruzaléma. S tím se v řadě zemí, především v Německu a Rakousku, ale místy i u nás, pojilo procesí, v němž se na památku této události táhl dřevěný osel na kolečkách, na němž seděla figura Krista nebo dokonce přestrojený člověk. Gotické vyřezávané dřevěné figury osla se sedícím Kristem se v Německu dochovaly již ze 13. a 14. století, i když zvyk je zřejmě ještě staršího původu. „*Radostí všichni plesejte a Pána Krista vítejte, přijel na tichým hovádku, dnes máme toho památku.*“ (Ze 17. století). Květná neděle nese název od květů, neboť přijíždějícího Krista vítali palmovými ratolestmi. V krajích, kde rostou palmy, se na pa-

MALÉ LUŠTĚNÍ

Před Velikonocemi držíme ...
 Představený kláštera
 Chrám
 Čidlo zraku
 Hlas volajícího na poušti = ... Křtitel
 Místo, kde se pěstuje vinná réva.
 Muž víry (dopsat čárku nad první písmeno)
 Matka církve

-klhá-

VTIPY

Baví se dvě klíčáta: „Tak co, jak to dneska jde?“ „Ale, ani mi nemluv, teprve poledne a už mě dvakrát vytočili.“

Povídají si dva kamarádi: „Já jsem slyšel, že peníze prý řeknou vše.“ „Ano, to mohu potvrdit, mně nedávno řekly sbohem.“

Mistr učí mladého lakýrníka a povídá mu: „Poslyš, Mirku, jdi do vedlejší místnosti a natři tam oranžově okna.“ Učedník za chvíli otevře dveře a ptá se: „Rámy taky, pane mistr?“

-renata šenková-

OKÉNKO PRO MINISTRANTY

Liturgické předměty: díl 1

Milí ministranti již po druhé se spolu setkáváme v ministrantském okénku. V tomto díle si osvěžíme, popřípadě naučíme rozeznávat jednotlivé liturgické předměty se kterými přicházíme do styku před a během mše svaté. To vše k větší cti a chvále Boží.

Kalich použil Pán Ježíš při poslední večeři. V něm proměnil víno ve svou krev. Každý kalich má tři části:
 - pohár
 - prstenec
 - noha

Patena je používána od nejstarších dob a rozeznáváme tři druhy:
 - patena mešní: - patří ke kalichu a používá se na velkou hostii

- patena konsekrační: - miska polokulovitého tvaru s podstavcem, která se používá ke shromáždění hostií k proměně při mši svaté.

- patena ke svatému přijímání -slouží k zachycení úlomků svaté hostie při podávání

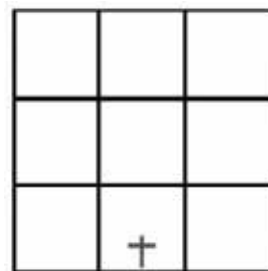
Palla

je ze lněného plátna, vyztužena lepenkou čtvercového tvaru. Vznikla ze zadní části korporálu, který se přehnul přes kalich a chránil krev Páně. Samostatnou součástí výbavy kalichu se stala až od pozdního středověku.

Purifikatorium

je šátek podélného tvaru. Slouží k očištění kalicha, pateny a prstů kněze po omytí.

Korporál

je naškrobená lněná čtvercová látka. Podkládá se při mši svaté pod kalich a další nádoby, ve kterých je tělo nebo krev Krista. Aby případné částičky svaté hostie nemohly vypadnout. Skládá se předepsaným způsobem:
 1. ze spodu nahoru
 2. ze shora dolů
 3. zprava doleva
 4. zleva doprava

Doplň chybějící slova a naučíš se správně připravovat kalich na mši svatou.

Před proměňováním nalije kněz víno a vodu do .....
 Po pronesení modlitby nad dary si kněz omyje konečky prstů a utře do.....
 Velká hostie se přináší spolu s kalichem na.....
 Kněz po nalití vína a vody přikryje kalich.....
 Kalich s vínem a konsekrační patenu kněz postaví na.....

připravil: -frko-

OZNÁMENÍ

SENIORI !

Byli jste okradeni nebo podvedeni?
V našem městě se takových případů odehrála již celá řádka.
Ve středu 8. března v 15 hodin se uskuteční promítání intruktážního filmu, ve kterém vystupují lidé, kteří byli zloději a podvodníky zneužití. Promítání bude trvat 35 minut a uskuteční se v budově kina. K promítání je přizván i zástupce policie, který bude odpovídat na dotazy účastníků promítání. Na besedu jsou zváni důchodci a přivítáme i mladší občany.
-Neformální sdružení "Uničovští senioři"-

...a ještě osmdesátiny

U příležitosti životního jubilea navštívili paní Annu Šenkovou P. Josef Janek a členka SPOZ Ludmila Filipová, aby ji popřáli a poděkovali za její obětavou práci pro místní farnost.

Při besedě se dozvěděli, že se paní Šenková narodila v Šumvaldě, kde od mládí tvrdě pracovala v zemědělství: sloužila u sedláků. Provdala se za Vlastimila Šenka a spolu vychovali tři děti. Svěho muže a dceru podporovala jako muzikanty v dechovém souboru Haná. Jejím koníčkem bylo pečení dortů a cukroví na různé oslavy.

S velkou láskou, ochotou a pečlivostí se starala s pomocí celé své rodiny o farní kostel, kde byla 35 let kostelnicí. Za tuto práci jí patří velký dík a uznání. K tomuto poděkování se připojuje i bývalý p. farář Max Jarosch.

Jednoměsíčník POKOD VÁM! vydává římskokatolická farnost v Uničově. Neprodejné! Určeno pro vnitřní potřebu farnosti.
Redakční rada: P. Josef Janek (-jj-), Jiří Hájek (-jihá-), Jitka Šenková (-jiše-), Dagmar Řezníčková (-daře-), Jaroslav Kocůrek (-jako-) Jitka Kocůrková (-jiko-), František Vomáčka (-frvo-), František Kovařík (-frko-), Klárka Hájková (-klhá-)
Grafická úprava (-jako-). TiskneTiskárna - LIT, s.r.o., Litovel. Tel.: 737 132 766. E-mail: vomacka.fany@seznam.cz
Příspěvky posílat do 20 dne v měsíci psanou formou, na disketě, elektronickou poštou. Nevyžádané příspěvky se nevracejí.
Římskokatolický farní úřad, Kostelní náměstí 11, 783 91 Uničov, tel: 585 054 500, E-mail: rkfuncov@tiscali.cz

LUŠTĚNÍ

OSMISMĚRKA I.

Vyškrtete v osmisměrce jména těchto svatých:
ANNA, CYRIL, DAVID, DOMINIK, ELIÁŠ, EMIL, ERIK, EVA, FARO, FILIP, FLORA, FLORIÁN, FRANTIŠEK, HAVEL, HERMUS, HUGO, ITA, IRENA, IVAN, IVO, IZÁK, IZIDOR, JAN, JIŘÍ, JOSEF, JUDITH, JULIANA, JUSTIN, KAREL, KAZIMÍR, KEYNE, KRYŠTOF, KUNHUTA, LUDVÍK, LUKÁŠ, MARIE, MAREK, MARTA, MARTINA, MATĚJ, MATOUŠ, MOJŽÍŠ, NIKITA, ODO, OLAF, PATRIK, PAVEL, PETR, PIUS V., PRIMUS, SIMEON, ŠIMON, TOMÁŠ, ZITA, ŽOFIE

S	A	Ž	K	N	A	J	U	S	T	I	N	I	F	K	V	J	I
Ā	N	Ÿ	U	A	S	U	M	R	E	H	R	U	Ī	A	I	O	T
I	I	Ž	N	V	Z	L	U	K	Ā	Š	E	V	N	Ř	L	D	A
L	T	E	H	I	S	I	M	E	O	N	D	Š	Ī	Ž	J	O	M
E	R	Š	U	O	T	A	M	E	H	U	G	O	F	L	O	R	A
I	A	I	T	A	N	N	A	Ī	L	P	E	T	R	E	S	V	C
K	M	M	A	R	T	A	K	I	R	T	A	P	A	V	E	L	T
P	I	O	N	N	Ā	I	R	O	L	F	Ā	R	N	A	F	O	K
I	I	N	S	E	M	Y	Y	O	J	U	D	I	T	H	M	E	E
U	I	L	I	L	C	O	Š	C	D	B	K	M	I	Ā	Y	E	R
S	V	F	I	M	J	Ě	T	A	M	I	A	U	Š	N	R	A	A
V	O	M	V	F	O	I	O	A	T	I	Z	S	E	I	R	A	M
Ž	E	D	I	V	A	D	F	A	R	O	I	I	K	A	R	E	L

I tentokrát si můžete s námi zahrát. Po skončení tří takovýchto po sobě jdoucích doplňovaček odevzdejte všechny tři luštěnky současně do pošt. schránky na faře. Potěšíme vás, kteří budete vybráni, alespoň drobným dárkem.

-JIŠE-

BRÉZNOVÉ PRANOSTIKY

1. Svatá Eudokie přiznává, ale blátivá.
2. O svatě Anežce od kamen se nechce.
4. Na Kazimíra pohoda - na kobzole úroda.
6. Na svatého Bedřicha slunko teplem zadýchá.
7. Svatá Felicita sníh z polí odmítá.
O svatém Tomáši sníh bředne na kaši.
10. Čtyřicet mučedníků, čtyřicet mrazíků.
Mrzne-li na den čtyřiceti mučedníků,
přijde ještě čtyřicet ranních mrazíků.
12. Na svatého Řehoře čáp letí přes moře, žába hubu otevře,
ledy plují do moře, líný sedlák, který neoře.
Na svatého Řehoře den s nocí v jedné míře.
19. Josef s Marií zimu zaryjí.
Na svatého Josefa den když jasný,
hospodář čeká rok krásný.
Svatý Josef s tváří milou končí zimu plnou.
21. Svatý Benedikt, má se ječmen a cibule síť.
22. Na Kazimíra pohoda - na brambory úroda.
25. Jaro zvěstuje Zvěstování, ale zimu ještě nevyhání.
Jaké Zvěstování Boží Matky - takové velikonoční svátky.
Panny Marie Zvěstování - zelných semen rozsévání.
31. O svatě Balbině je už u nás po zimě